

Onderhoud kapitaalgoederen

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

Om kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties te voorkomen, moeten kapitaalgoederen worden onderhouden.

De Staten stellen voor de kapitaalgoederen die de provincie in eigendom heeft, het te handhaven kwaliteitsniveau en de bijbehorende budgetten, vast. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen beschrijven we de uitwerking van het vastgesteld beleid.

Onderhoud wegen

Wat willen we bereiken?

We gaan voor een robuust en betrouwbaar mobiliteitssysteem én veilige mobiliteit. Om dat te bereiken voert de provincie beheer en onderhoud uit op haar wegennet en zorgen we voor een goed functionerend provinciaal wegennet als onderdeel van het totale Brabantse wegennet vanuit de kernwaarden veiligheid, bereikbaarheid, leefbaarheid en duurzaamheid.

De provincie houdt de provinciale wegen en fietspaden, bruggen en viaducten, bermen, groen, verkeers- en faunavoorzieningen in stand door:

- het onderhouden en beheren van de objecten;
- het waar mogelijk verbeteren van de verkeersveiligheid;
- het oplossen van kleine verkeersknelpunten;
- het op orde hebben en houden van mobiliteits- en verkeersdata.

De technische- en functionele kwaliteit van de provinciale infrastructuur wordt gewaarborgd door alle onderdelen en objecten van die infrastructuur op goede wijze in stand te houden via het dagelijks onderhoud (exploitatie), groot onderhoud en vervanging (investering).

Het dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd door middel van meerjarige prestatiecontracten met aannemers. Deze contracten noemen we het onderhoudsprestatiecontract (OPC) en het elektronisch prestatiecontract (EPC).

Voor de gladheidsbestrijding beschikken we over materieel dat jaarlijks wordt onderhouden en/of vervangen. Voor een efficiënte uitvoering van de beheer- en onderhoudstaak beschikken we over vijf steunpunten verdeeld over Brabant, waarvan het merendeel reeds gerenoveerd en verduurzaamd is. We werken daarnaast samen met bijvoorbeeld Rijkswaterstaat op het gebied van calamiteiten- en gladheidsbestrijding.

Het provinciale (fiets-)wegennet bestaat uit:

hoofdrijbaan	550 km, waarvan 40 km 2x2
fietspaden	510 km
berm	1.100 hectare
bomen	55.000 stuks
kunstwerken	865 stuks
verkeersregelinstantie	93 stuks, waarvan 52 I-VRI
lichtmasten en bewegwijzeringsmasten	9.895 stuks
dynamische verkeersmanagement systemen	29 stuks

De Kwaliteitsnota Onderhoud Provinciale Infrastructuur is herijkt (KOPI, 2022) en vastgesteld voor 2023-2027. In KOPI zijn de kaders voor aanleg en onderhoud van de provinciale wegenstructuur opgenomen. Tevens zijn hierin de kwaliteitseisen vastgelegd en zijn koppelkansen voor diverse thema's beschreven. Door in de meerjaren onderhouds- en vervangingsplanning ook de feitelijke toestand buiten te betrekken wordt de kwaliteit van het wegennet in stand gehouden en achterstallig onderhoud voorkomen. Het uitgangspunt van 'werk-met-werk' is bij de herijking wel losgelaten en de meerjarige onderhoudsplanning is terug leidend. Door voortdurende uitstel en soms stopzetten van reconstructieprojecten vanwege de stikstofproblematiek liepen namelijk ook de gecombineerde onderhoudsprojecten steeds vaker vertraging op. Dat er geen sprake was van achterstallig onderhoud kon zo niet langer worden gegarandeerd. Op sommige wegvakken is hierdoor extra (vaak ook duurder) onderhoud nodig. Deze projecten worden met prioriteit opgepakt. De meerjarenplanning van infrastructurele projecten is opgenomen in de Programmering Mobiliteit 2024-2043. Daarnaast is de Handreiking Beheer en Onderhoud om onderhoud uit te kunnen voeren ondanks stikstofdepositie maar beperkt toepasbaar. Hierdoor is niet altijd het onderhoud mogelijk dat strikt genomen noodzakelijk is en moet vaker (duurder) incidenteel onderhoud uitgevoerd worden. Ten slotte leiden ook de prijsstijgingen en de extra inzet van elektrisch materieel tot toenemende druk op de onderhoudsbegroting. Het groot onderhoud en vervanging van provinciale wegen wordt ondergebracht in gebiedscontracten bij enkele aannemers in plaats van separate aanbestedingen per onderhoudsproject. Hierdoor verwachten we het onderhoud in de nabije toekomst efficiënter te kunnen uitvoeren.

Wat mag het kosten?

Exploitatie:

De onderhoudsbegroting voor het beheer en onderhoud van de provinciale infrastructuur is onderdeel van het begrotingsprogramma 8 Basisinfrastructuur Mobiliteit.

Voor een goede borging van deze basistaak zijn exploitatiemiddelen op basis van het vastgestelde beleid KOPI structureel en autonoom op de meerjarige begroting geraamd (€ 12,5 mln.) en bestaan uit de volgende onderdelen:

- Dagelijks beheer en onderhoud via contracten OPC, EPC en IPC
- Gladheidsbestrijding
- Calamiteitenbestrijding

De geraamde inkomsten (€ 1,35 mln.) komen o.a. uit opbrengsten uit leges voor vergunningen en ontheffingen en bijdragen voor uitgevoerde werken voor derden zoals gladheidsbestrijding.

De onderhoudsbegroting was in 2023 € 4,6 mln. hoger voornamelijk door een aanvullend budget voor extra incidenteel onderhoud. Ook zullen de elektriciteitskosten geleidelijk dalen door de realisatie van het vervangen van openbare verlichting en installatie door LED op en langs provinciale wegen.

Investerings:

Daarnaast wordt door de Staten ieder jaar een structureel investeringskrediet van € 29,4 mln. (prijsspeil 2023) gevoteerd voor groot onderhoud en vervanging. Op basis van wet- en regelgeving dienen de uitgaven voor groot onderhoud en vervanging op basis van het levensduurverlengende karakter te worden geactiveerd en afgeschreven (in 15 jaar). Voor het vergroten van de flexibiliteit en een betere borging van de toekomstige afschrijvingslasten is een egalisatiereserve ingesteld. De toevoeging aan de egalisatiereserve loopt mee in het provinciale indexatiebeleid en daarmee wordt het structurele investeringskrediet geïndexeerd voor reguliere prijsstijgingen.

De investeringen worden vastgesteld via het meerjarige investeringsschema. Voor 2024 is € 54,5 mln voor groot onderhoud en vervanging geraamd.

De Staten zijn geïnformeerd over de (financiële) druk op de uitvoering van de beheer- en onderhoudstaak provinciale infrastructuur. De totale opgave wordt geraamd op € 12 mln structureel per jaar. Door een

slimmere en andere manier van onderhoud (bijvoorbeeld sealen asfaltdeklaag en gebiedsgerichte contracten voor onderhoud), het structureel doortrekken van indexatiecorrectie en de overdracht van wegen die niet tot het primaire wegennet horen verwachten we de druk op de onderhoudstaak te verminderen.

Voor het realiseren van extra ambities investeren we soms aanvullend in het provinciale wegennet of andere infrastructuur als onderdeel van programma 09 Mobiliteitsontwikkeling. In 2024 totaal ongeveer € 85 mln. Zo is er de realisatie van de busremise in Breda (€ 16 mln) en zijn er voor de N284 Reusel – A67 (€ 17 mln), N264 Uden-Gennep (€ 6 mln) en N285 Noordelijke randweg Zevenbergen (€ 25 mln) bedragen geraamd. Na het pauzeren vanwege het tijdelijk stopzetten van de vergunningverlening in Brabant zal bij een aantal projecten moeten blijken of en wanneer exact de projecten uitgevoerd kunnen worden. Het nieuwe investeringsschema wordt door de Staten bij de begroting vastgesteld.

Onderhoud wegen

Bedragen x € 1.000	Realisatie Begroting 2023		Begroting 2023	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2022	oorspronkelijk	na wijz.	2024	2025	2026	2027
Budget onderhoud wegen	15.003	12.326	17.066	12.839	12.808	13.140	12.842
	15.003	12.326	17.066	12.839	12.808	13.140	12.842

Investingsschema 2023-2027

	Bedragen x € 1.000				
	2023	2024	2025	2026	2027
<u>Strategie en beleid</u>					
N-261	985	0	0	3.100	0
Wegeninvesteringen	40.995	58.161	79.712	48.284	29.917
Steunpunten en districtskantoren	92	2.200	400	400	400
Materieel provinciale wegen	58	0	0	192	200
LED verlichting Wegeninvestering	3.000	948	2.416	0	0
Wegeninvesteringen	3.691	54.549	49.236	59.600	5.195
Wegeninvesteringen	626	9.000	0	0	0
Wegeninvesteringen	2.845	5.391	102.500	130.000	1.343
Wegeninvesteringen Busremise Breda (perceel)	0	0	0	0	0
Wegeninvesteringen Busremise Breda (Ontwikkeling)	3.643	16.200	20.000	0	0
Subtotaal E&M	55.935	146.449	254.264	241.576	37.055

Onderhoud provinciale gebouwen en installaties

Wat willen we bereiken?

De provincie streeft naar een schone, open en transparante werkplek met een flexibele invulling. Het onderhoud van de provinciale gebouwen en installaties is erop gericht de bestaande voorzieningen op een doelmatige en veilige manier in stand te houden. Deze activiteiten gelden ook voor de ruimten die aan derden verhuurd worden.

Onderhoudsboek hoofdgebouw en onderhoudsboek nieuwbouw

In 2021 zijn de onderhoudsboeken geactualiseerd. Voor het opstellen van het onderhoudsplan is uitgegaan van conditiescore 3 op basis van NEN2767. In het onderhoudsplan zijn zowel het jaarlijkse als meerjarig onderhoud opgenomen. Het jaarlijks onderhoud is nodig om de bedrijfszekerheid van de gebouwen en de installaties te waarborgen, de veiligheid te garanderen en de uitstraling van de gebouwen in stand te houden. De kosten voor dit onderhoud wordt in de jaarlijkse exploitatie opgenomen. Het meerjarig onderhoud heeft betrekking op het niet-reguliere en groot onderhoud aan gebouwen, installaties, apparatuur en inrichting. Voor de uitvoering van het meerjarig onderhoud vindt een jaarlijkse dotatie van ca € 1,3 mln. aan de voorziening onderhoud provinciehuis plaats. Bij het meerjarig onderhoud wordt waar mogelijk gezocht naar duurzame oplossingen. In 2024-2025 zal de uitvoering van de projecten plaatsvinden ter verduurzaming van het provinciehuis. Deze projecten zijn uitgewerkt naar aanleiding van de statenmededeling van november 2022. Tevens start in 2024 de uitvoering van Fase 2 van Huis voor Brabant.

Onderhoud museum

Het Noordbrabants Museum aan de Verwerstraat te 's-Hertogenbosch is provinciaal eigendom. De provincie verhuurt ruimten in het complex aan de Stichting Beheer Museumkwartier, die deze ruimten weer onderverhuurt aan o.a. de Stichting Het Noordbrabants Museum en Stichting Erfgoed Brabant. Het provinciaal Depot Bodemvondsten is ook gevestigd op deze locatie. De beheersstichting coördineert tevens het groot onderhoud en de vervangingsinvesteringen op basis van een meerjaren-onderhoudsplan.

Wat mag het kosten?

Onderhoud gebouwen

Bedragen x € 1.000	Realisatie	Begroting 2023	Begroting 2023	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2022	oorspronkelijk	na wijz.	2024	2025	2026	2027
Provinciehuis	1.253	1.275	1.275	1.312	1.312	1.312	1.312
Noordbrabants museum	352	358	444	484	484	484	484
	1.605	1.633	1.719	1.795	1.795	1.795	1.795

Onderhoud vaarwegen

Wat willen we bereiken?

Wat mag het kosten?

Onderhoud vaarwegen

Bedragen x € 1.000	Realisatie	Begroting 2023	Begroting 2023	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2022	oorspronkelijk	na wijz.	2024	2025	2026	2027
Onderhoudsbijdrage aan waterschap	2.178	3.541	2.986	4.997	3.487	2.181	2.694
	2.178	3.541	2.986	4.997	3.487	2.181	2.694

